

DOI: <https://doi.org/10.61491/yk.15.2023.8053>

**იმერეთის ეპისკოპოსი
გიორგი (ალადაშვილი)**

**Giorgi (Aladashvili),
Bishop of Imereti**

ირაკლი ლორთქიფანიძე

გელათის სასულიერო აკადემია და სემინარია
საქართველო, ქუთაისი

Irakli Lortkipanidze

Gelati Theological Academy and Seminary
Georgia, Kutaisi

აბსტრაქტი

XIX-XX საუკუნეებში საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელ ეკლესიაში არაერთი ღირსეული მღვდელმთავარი მოღვაწეობდა, მათ შორის არის იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი (ალადაშვილი).

1908 წლის 1 თებერვალს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გიორგი (ალადაშვილი) დაადგინეს იმერეთის ეპარქიის მმართველად, რომელსაც 1917 წლამდე განაგებდა.

წარმოდგენილ პუბლიკაციაში, საარქივო დოკუმენტებისა და იმდროინდელი პრესის მასალების მიხედვით, განხილულია 1908-1917 წლებში ეპისკოპოს გიორგის მოღვაწეობა იმერეთის სამიტროპოლიტოში. საარქივო დოკუმენტების მიხედვით საუბარია ქუთაისის სასულიერო სემინარიის აღდგენის შესახებ. აქვე წარმოდგენილია საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომის ჟურნალების ჩანაწერები, რომლებშიც შეეხება ეპისკოპოს გიორგის ეპარქიიდან გათავისუფლებას.

სტატიაში გამოქვეყნებული საარქივო დოკუმენტების უმრავლესობა პირველად ქვეყნდება.

საკვანძო სიტყვები: იმერეთის ეპარქია, ეპისკოპოსი გიორგი ალადაშვილი, ქუთაისის სასულიერო სემინარია.

ABSTRACT

During the 19th and 20th centuries, numerous distinguished clergy served in the Apostolic Orthodox Church of Georgia, including Bishop Giorgi (Aladashvili) of Imereti.

On February 1, 1908, Bishop Giorgi (Aladashvili) of Guria-Samegrelo was appointed as the head of the Imereti diocese, a position he held until 1917.

This publication discusses Bishop Giorgi's tenure as Samitropolit of Imereti from 1908 to 1917, based on archival documents and contemporary press materials.

Archival documents mention efforts towards the restoration of the Kutaisi Theological Seminary. Additionally, records from the sessions of the Temporary Government of the Georgian Church discuss Bishop Giorgi's dismissal from his diocese.

Most of the archival documents presented in this article are being published for the first time.

Keywords: Imereti Diocese, Bishop Giorgi Aladashvili, Kutaisi Theological Seminary.

*„ყოვლადსამღვდელო გიორგის ცდა
ყოველთვის იქითკენ არის
მიმართული,
რომ იმერეთის სამღვდელოებას
ემსახუროს
კეთილად და უვნებლად”*

ზ. ჭიჭინაძე

ეპისკოპოსი (შემდგომში მიტროპოლიტი) გიორგი – ერისკაცობაში დავით გიორგის ძე ალადაშვილი – დაიბადა 1849 წელს სოფელ არბოშიკში (სიდნალის მაზრა), მღვდლის ოჯახში. 1875 წელს დაამთავრა თბილისის სასულიერო სემინარია. 1879-1883 წლებში სწავლობდა კიევის სასულიერო აკადემიაში, რომელიც დაამთავრა ღვთისმეტყველების კანდიდატის

ხარისხით. 1899 წლის 25 სექტემბერს აღიკვეცა ბერად და აყვანილ იქნა არქიმანდრიტის ხარისხში. 1902 წელს დაინიშნა იოანე ნათლისმცემლის უდაბნოს (დავითგარეჯი) წინამძღვრად და საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორის წევრად. 1905 წლის 24 სექტემბერს თბილისის სიონის საკათედრო ტაძარში აკურთხეს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსად (სსსა, ს. 119, ფ. 39-40).

იმერეთის ეპისკოპოსად დადგენა (1908 წელი)

1908 წლის 1 თებერვალს გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი გიორგი გადაიყვანეს იმერეთის ეპარქიის მმართველად (სსსა, ს. 119, ფ. 39-40).

1908 წლის 30 მარტს გაზეთი „მწყემსი“ წერდა: „იმერეთის ეპისკოპოსი ყოვლადსამღვდელო ლეონიდი, უწმიდესი სინოდის განკარგულებით, გადაყვანილ იქმნა გურია-სამეგრელოს კათედრაზე და მის ადგილზე გადმოყვანილ იქმნა ყოვლადსამღვდელო გიორგი. არავითარი ცნობა არ არის, თავის სურვილით შესცვალეს მღვდელმთავრებმა თავიანთი კათედრები, თუ რაიმე მიზეზის გამო, მათდა დაუკითხავად გადაიყვანეს...“ (მწყემსი, №5-6, 1908: 3).

იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის ქუთაისის წმ. ალექსანდრე ნეველის სახელობის საკათედრო ტაძარში (სობოროში) მღვდელი იოანე კერესელიძე მისასალმებელი სიტყვით მიეგება, საიდანაც ამონარიდს მოვიყვანთ: „კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა! ასე აღტაცებით მიეგება მორწმუნე ებრაელთა ერი იესო ქრისტეს შესვლას ქალაქ იერუსალიმში. ეგრეთვე აღტაცებით ვეგებებით ჩვენ, თქვენი ყოვლადუსამღვდელოესობის მობრძანებას ამ ღვთის ტაძარში... დღეს ჩვენში ქრისტესაგან ნამცნევი სიყვარული ძლიერ დასუსტებული არის. ვიმედოვნებთ, ყოვლადუსამღვდელოესო მეუფეო, ამ სამწუხარო მოვლენას მიაქცევთ უმთავრესად თქვენს მწყემსმთავრულ ყურადღებას და აღადგენთ თქვენდამო რწმუნებულ იმერეთის სამწყსოსა შინა ძველებურ ქრისტიანულ სიყვარულობას მწყემსთა და სამწყსოთა შორის...“ (მწყემსი, №5-6, 1908: 3).

იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის შესახებ ცნობილი საზოგადო მოღვაწე და მწერალი ზაქარია ჭიჭინაძე წერდა: „ყოვლადსამღვდელო გიორგის მოქმედება და მართვა-გამგეობა არის მშვიდი და წყნარი. საქმის ახმაურება და აფორიაქება ამას არაფრად მიაჩნია, ამიტომაც ყოველთვის თავის სამწყსოში წყნარად და უჩინრად მოქმედებს და ყველას წინაშე იმას სცდილობს და ემსახურება, რომ ყოველთვის მშვიდობით და სიყვარულით შესრულდეს ყველაფერი...“ (ჭიჭინაძე 1916: 290).

1908 წლის 15 მარტს არქიმანდრიტი პიროსი (ოქროპირიძე) გელათის მონასტრის წინამძღვარს არქიმანდრიტ ნიკიფორეს (კანდელაკი) წერდა: „მისს მაღალღირსებას, გელათის მონასტრის წინამძღვარს, არქიმანდრიტ ნიკიფორეს: „გთხოვთ, გამოუცხადოთ თქვენდა რწმუნებულს მონასტრის კრებულს, რომ ღვთისმსახურების შესრულების დროს, მოიხსენიონ იმერეთის ეპისკოპოსი სამღვდელმთავრო კათედრაზე დანიშნული, ყოვლადსამღვდელო ეპისკოპოსი გიორგი. ბლალოჩინი მონასტრებისა,

არქიმანდრიტი პიროსი“ (ქიმ, 466/2221).

ეპარქიაში მიმოსვლა (1908 წელი)

ეპისკოპოსი გიორგი სხვადასხვა დროს ეწვია იმერეთის ეპარქიის ეკლესია-მონასტრებს. აღნიშნული ვიზიტების შესახებ ცნობები შემოგვინახეს იმდროინდელმა საარქივო დოკუმენტებმა და პრესამ.

1908 წელს ეპისკოპოსი გიორგი ეწვია ჭიათურას, მღვდელმთავრის ვიზიტის შესახებ მღვდელი ბესარიონ ვაშაძე წერს: „21 ივნისს, დღით შაბათს, დაბა ჭიათურაში მოზრძანდა იმერეთის ეპისკოპოსი, ყოვლადსამღვდელო გიორგი საქველეთუბნის ეკლესიის საკურთხებლად - თაბაგრებში. ეკლესიის კურთხევის შემდეგ ყოვლადსამღვდელო ორი დღე დარჩა ჭიათურაში, მისმა მეუფებამ ინახულა საზოგადოებისაგან აღრჩეული საეკლესიო ადგილი (მწყემსი, №13-14, 1908: 11-12). 24 ივნისს, ყოვლადსამღვდელომ იწინააღმდეგა ხალხთან მოლაპარაკება ეკლესიის შესახებ. მოლაპარაკების შემდეგ ჭიათურის საზოგადოებას აღუთქვა, თავის მხრით, შესაფერისი დახმარება და ლოცვა-კურთხევით ნებართვა იმავე ადგილზედ ეკლესიის აშენებისათვის... ყოვლადსამღვდელომ მწყემსმთავრული დარიგება და ლოცვა-კურთხევა უბოძა საზოგადოებას და იმავე დღეს, 24 ივნისს, წაბრძანდა ქ. ქუთაისში“ (იქვე).

საინტერესოა იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის სახელზე გაგზავნილი წერილები და თხოვნები, რომლებიც სხვადასხვა შინაარსისაა. 1908 წელს იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის ვახანის წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის მღვდელმა გიორგი არევაძემ მიმართა თხოვნით: „ჩემმა უკიდურესად შეჭირვებულმა მდგომარეობამ, რომელიც განაპირობა მრევლის უკიდურესად გაღარიბებამ და იმან, რომ არ ვიღებ ჯამაგირს ახალი სარგოს მიხედვით, უზარმაზარი ოჯახის რჩენამ, რომელიც რვა სულისგან შედგება: ცოლი, ექვსი შვილი, რომელთაგან სამი სკოლებში ჩემი ხარჯით სწავლობენ, და მატერიალურმა სიღარიბემ მაიძულა მოგმართოთ უმორჩილესი თხოვნით, რათა შეხვიდეთ ჩემს გამოუვალ მდგომარეობაში და გამომიწოდოთ მოწყალე ხელი დასახმარებლად, რათა შევძლო იმ შეჭირვებული მდგომარეობიდან თავის დაღწევა, რომელშიც ამჟამად ვიმყოფები. გთხოვთ, არ მითხრათ უარი ხაზინიდან შემწეობის დანიშვნაზე, ან იმ დამატებით თანხაზე, რომელსაც გასცემს წმინდა სინოდი იმერეთის ეპარქიის ღარიბ სამრევლოთა სასარგებლოდ“ (ქცა, ფონ. 21, ან. 1, ს. 23316, ფ. 186).

საქართველოს საეგზარქოსოს დროებითი მმართველი

1908 წლის 28 მაისს საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორის კიბეებზე ასვლის დროს ცეცხლსასროლი იარაღით მოკლეს საქართველოს ეგზარქოსი ნიკონ სოფიისკი (ბუბულაშვილი 2022: 644).

გამოძიება დაევალა გამომძიებელ ი. გ. მალინოვსკის, პროკურორ ნ. პ. ფიოდოროვის მეთვალყურეობით. წინასწარ დასკვნაში მალინოვსკი ასახელებდა მკვლელობის ერთადერთ მოტივსა და სავარაუდო განმზახორციელებლებს. კერძოდ, არა ფაქტებისა და კონკრეტული მონაცემების, არამედ ლოგიკური დასკვნებისა და მსჯელობის საფუძველზე, მალინოვსკი ასკვნის, რომ მკვლელებად უნდა განხილულიყვნენ ე. წ.

ავტოკეფალისტები (Гамахария 2016: 26-62).

1908 წლის 29 მაისს იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი ბლალაოჩინე-ბისადმი გამოცემულ ცირკულარში წერს: „ტელეგრამის შედეგად, რომელიც გადმომცეს საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორიდან, მისი წევრის, ბაქოს ეპისკოპოსის ყოვლადსამღვდელო გრიგოლის სახით, გავალებთ, გასცეთ განკარგულება თქვენდამი რწმულეზული ოლქისადმი თქვენს საბლალაოჩინო ოლქის ყველა ეკლესიაში წლის განმავლობაში ა/წ 28 მაისს ქ. ტიფლისში ტრაგიკულად დაღუპული საქართველოს მღვდელმთავრის, ყოვლადსამღვდელო ნიკონის მოხსენიების შესახებ და პირველი პანაშვიდი ქუთაისის ყველა ეკლესიაში აღესრულოს დღესვე. გიორგი, იმერეთის ეპისკოპოსი“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 23476, ფ. 3).

1908 წლის 31 მაისს საქართველო-იმერეთის სინოდის კანტორა იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის წერდა, რომ საქართველოს საეგზარქოსოსა და საქართველოს ეპარქიის ხელმძღვანელობა დროებით დაეკისრა ბაქოს ეპისკოპოსს, ყოვლადსამღვდელო გრიგოლს „აღნიშნული განკარგულების შესახებ ეცნობოს თქვენს ყოვლადუსამღვდელოესობას“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 23476, ფ. 6).

რუსეთის უწმინდესი სინოდის გადაწყვეტილებით, საქართველოს ეგზარქოსის მოვალეობას ასრულებდა ბაქოს ვიკარ-ეპისკოპოსი გრიგოლ ვახნინი (ბუბულაშვილი 2022: 645).

ეგზარქოს ნიკონის გარდაცვალების შემდეგ რუსეთის უწმინდესი სინოდი არ ჩქარობდა ახალი მღვდელმთავრის დანიშვნას. თითქმის წელიწად-ნახევარზე მეტი ხნის განმავლობაში საეგზარქოსოს განაგებდა ბაქოს ვიკარ-ეპისკოპოსი გრიგოლი (ვახნინი), რომელსაც უსაფრთხოების დაცვის მიზნით კაზაკთა დაცვა დაჰყვებოდა (იქვე: 657).

1909 წელს, საქართველოს საეგზარქოსოს დროებითი მმართველის, ეპისკოპოს გრიგოლის (ვახნინი) შვებულებაში ყოფნის დროს, წმინდა სინოდმა საქართველოს ეპარქიის მმართველობა იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის დააკისრა.

1909 წლის 16 ივნისს შედგენილ დოკუმენტში ვკითხულობთ: „საქართველოს ეპარქიის მმართველობა და წარმომადგენლობა საქართველო-იმერეთის სინოდალურ კანტორაში, ეპისკოპოს გრიგოლის შვებულების პერიოდში დაეკისროს თქვენს ყოვლადსამღვდელოებს“ (ქუცა, ფონ. 21, ს. 24123).

1909 წლის 24 აგვისტოს გაზეთი „ივერია“ წერდა: „ექსარხოსის თანამდებობის აღმასრულებელმა ყოვლადსამღვდელო გიორგიმ თანამდებობიდან გადააყენა ქვიშხეთის მღვდელი მამა ლორია, რომელსაც მემამულეთა საწინააღმდეგო აგიტაციის გაწევა ბრალდება“ (ივერია, №34, 1909: 1). აღნიშნული ფაქტის შესახებ 1909 წლის 25 აგვისტოს გაზეთი „ჩანგი“ წერდა: „საქართველოს საექსარხოსოს დროებით მმართველმა, იმერეთის ეპისკოპოსმა გიორგიმ თანამდებობიდან გადააყენა ქვიშხეთის (ქართლი) სამრევლოს მღვდელი ლორია, რომელიც პროპაგანდას ეწეოდა გლეხებში, რომ მათ არ გადაეხადათ მემამულეთა სასარგებლოთ დაწესებული გადასახადი“ (ჩანგი, №43, 1909: 3).

1911 წლის 13 დეკემბერს გელათის მონასტრის წინამძღვარი

არქიმანდრიტი ნიკიფორე (კანდელაკი) გარდაიცვალა.

1911 წლის 27 დეკემბერს საქართველო-იმერეთის სინოდალურ კანტორას იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი წერდა: „ა/წ 13 დეკემბერს გარდაიცვალა ჩემდამი რწმუნებული ეპარქიის, გაენათის ღვთისმშობლის შობის სახელობის პირველი კლასის მონასტრის არქიმანდრიტი ნიკიფორე (კანდელაკი). დროებით მონასტრის ხელმძღვანელობა, ქუთაისთან მისი სიახლოვისა (9 ვერსი) და მშვენიერი გზების არსებობის გამო, საკუთარ თავზე ავიღე, ხოლო ადგილზე ჩემს მოადგილედ დავნიშნე ბერი, ილუმენი ანთიმოზი...“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 24814).

„თუკი სინოდალური კანტორა რაიმე მიზეზის გამო, არ დაეთანხმება ჩემს თხოვნას და ამჯობინებს საგანგებო წინამძღვრის დანიშვნას, ამ შემთხვევაში გთხოვთ, აღძრათ შუამდგომლობა ამ მონასტერში ჩემდამი რწმუნებული ეპარქიის მოწამეთას მონასტრის წინამძღვრის არქიმანდრიტ ნესტორის (ყუბანიევის) გადმოყვანის თაობაზე, მისივე თხოვნის თანახმად. უკეთესი კანდიდატი არა მარტო მე არ მყავს, არამედ მთელს საეგზარქოსოში არ ვიცი ვინაა ბერთა შორის უფრო შესაფერის პირს...“ (იქვე).

1912 წლის 11 აპრილს საქართველო-იმერეთის წმინდა სინოდის კანტორის გადაწყვეტილებაში ვკითხულობთ: „იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის, დაევალოს გაენათის ღვთისმშობლის შობის მონასტრის მმართველობა, წინამძღვრის უფლებით...“ (იქვე). იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი გელათის მონასტერს 1917 წლამდე, ეპარქიის მმართველობიდან გადაყენებამდე, წინამძღვრობდა.

1912 წლის 6 მაისს, იმპერატორის ბრძანებით, იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი დაჯილდოვდა წმინდა ანას I ხარისხის ორდენით. აღნიშნულის შესახებ წმინდა სინოდის ობერპროკურორმა ეპისკოპოს გიორგის აცნობა: „ყოვლადსამღვდელო მეუფეო, იმპერატორმა გულმოწყალედ ინება, რომ ამა წლის 6 მაისისათვის, მისი იმპერატორობითი უდიდებულებების დაბადების დღისთვის, მოგანიჭოთ თქვენს ყოვლადუსამღვდელოესობას წმინდა ანას I ხარისხის ორდენი (ქცა, ფონ. 21, ს. 25433, ფ. 1).

გიგზავნით წმინდა ანას I ხარისხის ორდენის ნიშნებს და ჩემს სასიამოვნო მოვალეობად მივიჩნევ, მოგილოცოთ, მოწყალო მეუფეო, ეს ყურადღება თქვენი დამსახურებისა და ღვაწლის მიმართ...“ (იქვე).

1912 წლის 17 მაისს, ეპისკოპოსი გიორგი ობერპროკურორის სახელზე გაგზავნილ წერილში აღნიშნავს: „თქვენო აღმატებულება, მოწყალო ხელმწიფეო ვლადიმერ კარლის ძე! მივიღე თქვენი აღმატებულების 1912 წლის 29 აპრილის №4741 წერილი და წმინდა ანას I ხარისხის ორდენის ნიშნები და გულწრფელ მადლიერებას გამოვთქვამ...“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 25433, ფ. 2).

ეპარქიაში მიმოსვლა (1913 წელი)

*„მშვენიერ სურათს წარმოადგენდა ცხენზე მჯდომი,
ლომბიერი სახის გამომეტყველი
სამღვდელო და საერო პირთა თანხლებით,
მთის კალთების აღმართ-დაღმართზე
ამავალ-ჩამავალი უხუცესი მღვდელმთავარი“*

დეკ. პლატონ ცეციტიშვილი

1913 წლის მაისში ეპისკოპოსი გიორგი ეწვია იმერეთის ეპარქიაში შემავალ თორმეტ ეკლესია-მონასტერს. აღნიშნული ვიზიტის შესახებ დეკანოზი პლატონ ცეციტიშვილი წერს: „1913 წლის 27-31 მაისს, იმერეთის ეპისკოპოსმა გიორგიმ მოინახულა კაცხის მონასტერი და სამრევლო ეკლესია, 28 მაისს კი კაცხის მეორე ეკლესია, ასევე საკურწეს, ქვაციხეს, ბილას და თავასას სოფლებში არსებული ეკლესიები. 29 მაისს, მუჯირეთისა და სკანდის ეკლესიები. „სკანდელებს მღვდელმთავრება ეტყობოდა. მღვდელმთავარმა მიმართა მათ დამშვიდებული სიტყვით, სხვათა შორის უთხრა მათ: „მე, შვილებო, მოვედი თქვენთან რათა მშვიდობა მოვიტანო...“ (პლატონ 1913: 5).

3 მაისს ყ-დ სამღვდელმთავრომ დატოვა სკანდე და განაგრძო მგზავრობა. მშვენიერ სურათს წარმოადგენდა ცხენზე მჯდომი, ლმობიერი სახის გამომეტყველი, სამღვდელმთავრო და საერო პირთა თანხლებით, მუზურის საზღვართან მთის კალთების აღმართ-დაღმართზე ამავალ ჩამავალი უზუცესი [მ]ღვდელმთავარი.

ყოვლადსამღვდელმთავრომ ინახულა მაჩიტოურის და თხილთაწყაროს ეკლესიები... შემდეგ გაემგზავრა დ. ჩხარში, ინახულა ჯერ ბაზარს გარეთ შტატის ეკლესია. აქ ეპისკოპოსს შეხვდა დიდძალი ხალხი და ჩხარის ყველა სასწავლებლის მოწაფეები. მისცა მათ მწყემსთავრული დარიგება. ლოცვა-კურთხევის აღების დროს ეკლესიაში გალობდა ჩხარის სამინისტრო სასწავლებლის მოწაფეებიდან შემდგარი მგალობელთა გუნდი რუსულად. მღვდელმთავარმა მოსთხოვა მათ იგალობონ ქართულადაც, მაგრამ გამოჩნდა, რომ მათ ერთი საეკლესიო საგალობელიც არ იცოდნენ ქართულად. მღვდელმთავრის შეკითხვაზე „რისთვის არ იცით ქართული გალობაო“ მასწავლებელმა უპასუხა: „ქართულს არავითარ ყურადღებას არ აქცევენ ჩვენი უფროსები და არც ჩვენ ვასწავლითო“ (პლატონ 1913: 8).

„...გაემგზავრა ყვირილაში, საიდანაც წაბრძანდა ქუთაისს. ასე დაამთავრა მგზავრობა ყ-დ სამღვდელმთავრო გიორგიმ. ოთხი დღის მგზავრობა მღვდელმთავრისა ჩვენ ყურადღებას იპყრობს თავის არაჩვეულებრივი უბრალოებით“ (იქვე: 10).

1913 წლის 16 ივნისს იმერეთის ეპისკოპოსმა გიორგიმ (ალადაშვილი) აკურთხა ქუთაისის საღორის საავადმყოფო (ამჟამად ქუთაისის საეკლესიო საავადმყოფო). აღნიშნულთან დაკავშირებით ვკითხულობთ: „ქ. ქუთაისის საავადმყოფო სახლის კურთხევა“: „16 ივნისს, კვირას მისმა მეუფებამ ყოვლადსამღვდელმთავრო გიორგიმ კრებულითურთ აკურთხა საღორიაზე ახლად აგებული ქალაქის საავადმყოფო სახლი. კურთხევას დიდი საზოგადოება დაესწრო... კურთხევის წინ მისმა მეუფებამ შემდეგი სიტყვით მიმართა დამსწრე საზოგადოებას: „...დღევანდელი დღე ქუთაისისათვის შესანიშნავი დღეა. დღეს ქუთაისი დღესასწაულობს თავის კაცთმოყვარეობის და ტანჯულ მოძმეთა ზედა მზრუნველობის დღესასწაულს. ღმერთმა მისცეს ქუთაისს და ყოველთა ქალაქთა და სოფელთა ჩვენისა მამულისა და სამშობლოსასა რაც შეიძლება მეტი ასეთი დღესასწაულობა სიყვარულისა და ნუგეშისცემისა სასარგებლოდ მოყვასა. მე, როგორც თვენთან ერთად, კეთილმორწმუნენო მსმენელნო, ვხარობ

დღევანდელი დღესასწაულით...“ (შინაური საქმეები, №21-22, 1913: 3).

1914 წლის 16 ივნისს გაზეთი „იმერეთი“ წერდა: „12 ივნისს, გელათში გაემგზავრა ყოვლადსამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოზი გიორგი მონასტრისა და საეკლესიო მამულების დასათვალიერებლათ. ყოვლადსამღვდელო გიორგიმ დაათვალიერა, აგრეთვე, დავით აღმაშენებლის საფლავი და საჭიროთ იცნო მის საფლავთან კედელზე დახატული ყოფილიყო დავით აღმაშენებლის დიდი სურათი, როგორც დიდ ეკლესიაში არის...“ (იმერეთი, №80, 1914: 3).

1914 წლის 29 იანვარს მღვდელი მელიტონ კელენჯერიძე იმერეთის ეპარქიის სამღვდელოების დეპუტატთა ყრილობას სწერდა: „როგორც ცნობილია დეპუტატებისთვის, უკვე 18 წელია, რაც ვმუშაობ ქართული ეკლესიის ბრწყინვალე წარმომადგენლის, იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მრავალმხრივ შესწავლაზე. დიდი შრომა, მრავალი უძილო ღამე და ხარჯები მხვდა წილად ამ დროის განმავლობაში, და, მაღლობა უფალს, თქვენს წინაშე ჩემი მრავალტომიანი ნაშრომის პირველი ტომი და უამრავი მასალა, რომელიც ეყოფა 10-15 ასეთ ტომს. მაღლობა ღმერთს ასევე იმისთვის, რომ ჩემი შრომა არ დარჩა საზოგადოების თანაგრძნობის გარეშე: გამომეხმაურა სამღვდელოება, გამომეხმაურა პრესა, ცალკეული პირები...“ (ქცა, ფონდი 21, ს. 25563).

1915 წლის ნათლისღების დღესასწაულზე ეპისკოპოსმა გიორგიმ ქუთაისის ალექსანდრე ნეველის სახელობის საკათედრო ტაძარში (სობოროში) ღვთისმსახურება აღასრულა: „6 იანვარს, ნათლისღებას, ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მწირველი იყო იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი. წყლის კურთხევას ხალხი ბლომათ დაესწრო“ (იმერეთი, №2, 1915: 2).

1915 წლის 26 იანვარს გარდაიცვალა ჩვენი ქვეყნის სასიქადულო მგოსანი აკაკი წერეთელი.

1915 წლის 30 იანვარს გაზეთი „იმერეთი“ წერდა: „28 იანვარს, დღის 6 საათზე საკათედრო ტაძარში პანაშვიდი გადაიხადა იმერეთის ეპისკოპოსმა გიორგი. ეს პანაშვიდი გადახდილ იქნა აკაკის დასაფლავების მომწყობი კომიტეტის თაოსნობით, რასაც დიდძალი ხალხი დაესწრო. არამც თუ ტაძარი ქუჩებიც კი ხალხით იყო სავსე. პანაშვიდის გადახდის შემდეგ დიდებული სიტყვა წარმოსთქვა ყოვლადსამღვდელო გიორგიმ. პანაშვიდის გადახდის დროს ქუთაისში ყველა სავაჭროები დაკეტილი იყო...“ (იმერეთი, №20, 1915: 3).

ქუთაისის სასულიერო სემინარიის აღდგენა (1916 წელი)

იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის (ალადაშვილი) დიდი ძალისხმევით აღდგა ქუთაისის სასულიერო სემინარია. მან ეს საკითხი ორჯერ დასვა სინოდის წინაშე. ამის აუცილებლობას იმით ასაბუთებდა, რომ გაიზარდა ახალგაზრდობის ლტოლვა სასულიერო განათლებისადმი“ (მჭედლიძე, ... 2008: 330).

1914 წლის 30 ოქტომბერს საქართველოს ეგზარქოსს იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი წერდა: „მის ყოვლადსამღვდელოება პიტირიმს, ქართლ-კახეთის არქიეპისკოპოსს, საქართველოს ეგზარქოსს“: „დასავლეთ

საქართველოს ფარგლებში მდებარეობს სამი ეპარქია: იმერეთის, გურია-სამეგრელოსა და სოხუმის, რომლებშიც 1200-ზე მეტი სამრევლო ირიცხება. არცერთ ამ ეპარქიაში არ არსებობს სასულიერო სემინარია სასულიერო პირთა სათანადო კანდიდატების მოსამზადებლად, რის გამოც ამ ეპარქიათა მღვდელმთავრები იძულებულნი არიან მღვდლებად დანიშნონ პირები, რომლებიც ნაკლებად არიან მომზადებულნი მოძღვრის მნიშვნელოვანი მსახურებისთვის...“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 25847).

იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი გულისტკივილით აღნიშნავდა: „ამის შედეგად, ხალხის ქრისტიანული განათლების საქმე მართლმადიდებელი ეკლესიის სულისკვეთებით იმდენად სუსტადაა, რომ გლეხებს შორის შეიძლება წავაწყდეთ რელიგიური უცოდინარობის უკიდურეს შემთხვევებს. ქალაქ ტიფლისში არსებული მართლმადიდებლური სასულიერო სემინარია ვერასდროს იძლეოდა და ახლაც ვერ მოგვცემს მღვდლობის საკმარის კანდიდატებს დასავლეთ საქართველოსთვისაც, რომელიც სამი ეპარქიისგან შედგება... წარმოვიდგინოთ რა ჩემს შეხედულებებს, თქვენო მაღალყოვლადუსამღვდელოებავ, გთხოვთ, აღძრათ შუამდგომლობა წმინდა სინოდის წინაშე ქალაქ ქუთაისში მომავალი 1915/1916 სასწავლო წლიდან საგანგებო ექვსკლასიანი სასულიერო სემინარიის გახსნის შესახებ...“

თქვენი ლოცვის მთხოვნელი, უდიდესი პატივისცემითა და ერთგულებით...“ (ქცა, ფონ. 21, ს. 25847, ფ. 33-34).

1915 წლის 23 აგვისტოს იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის საქართველოს ეგზარქოსი მთავარეპისკოპოსი პიტირიმი (ოკნოვი) სწერდა: „მის ყოვლადუსამღვდელოესობა იმერეთის ეპისკოპოს გიორგის“: „თქვენო ყოვლადუსამღვდელოესობავ, მოწყალეო მეუფეო, ქუთაისის სასულიერო სემინარიაში უმცროსი კლასების გახსნასთან დაკავშირებით, აუცილებლად მიმაჩნია, გახსნასთან დაკავშირებული ყველა საკითხის ადგილზე გასარკვევად, მივლინებულ იქნას ქ. ქუთაისში ტიფლისის სემინარიის რექტორი არქიმანდრიტი მელქისედეკი. გთხოვთ, მოწყალეო მეუფეო, თქვენის მხრივ, აღმოუჩინოთ თქვენი მხარდაჭერა რექტორს, რათა სწრაფად და წარმატებით შეასრულოს მასზე დაკისრებული ვალდებულება, და გასცეთ შესაბამისი განკარგულება... არქიეპისკოპოსი პიტირიმი, საქართველოს ეგზარქოსი“ (ქცა, ფონ. 21, საქმე 25847, ფ. 35).

ზაქარია ჭიჭინაძე წერს: „იმერეთში სემინარიის გახსნის შესახებ კარგა ხანი ეცადა ყოვლადსამღვდელო გაბრიელი, ბევრი წვალების და ცდის შემდეგ, იმერეთ ეღირსათ სემინარია და იგი გახსნილ იქმნა ქუთაისში, მაგრამ არ გავიდა დიდი დრო და ქართველთა სიჩქარის, მოუფიქრებლობის და გაუფრთხილებლობის წყალობამ, ეს სემინარია ერთ დღეს უცხად დაკეტილ-დაკარგული იქმნა ქართველთათვის... მათმა მეუფებამ დაიწყო ცდა და უკანასკნელ ეღირსა იმერეთს კვლავ ქუთაისში სემინარის გახსნა, ანუ დაკარგულის პოვნა, განახლება. ქუთაისში სემინარიის გახსნის საქმე უკვე მთავრობამაც გამოაცხადა ოფიციალურად. ამ გვარად, ყოვლადსამღვდელო გიორგის მღვდელმთავრობის დროს, იმერეთის ერს მიეცა სემინარიის დაარსების უფლება და ამის გახსნა. ასეთია თვით ყოვლადსამღვდელოს აზრი, რომ „აჩქარებულსა ქებულსა, სჯობს სიბრძნე დაგვიანებულიო“

(ჭიჭინაძე 1916: 291).

იმერეთის ეპარქიის მმართველობიდან განთავისუფლება (1917 წელი)

1917 წლის 18 მარტს საქართველოს ეკლესიის დროებით მმართველობას იმერეთის სამღვდელოების აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარემ მღვდელმა სპირიდონ ლეკვეიშვილმა წერილით მიმართა, რომელიც მოსმენილ იქნა 21 მარტის სხდომაზე. წერილში ვკითხულობთ: „...1917 წ. მარტის 17, პირველი საათის ნახევარზე, მოხდა კრება იმერეთის სამღვდელოების აღმასრულებელი კომიტეტისა, რომელზედაც მორიგი საკითხების განხილვისას დაადგინა შემდეგი: ეცნობოს საკათალიკოზო დროებითაღმასრულებელ კომიტეტს ჩვენი წარმომადგენელის საშვალეებით, რათა გათავისუფლებულ იქმნეს ეპისკოპოსი გიორგი იმერეთის ეპარქიის მართვა-გამგეობისაგან, ვინაიდან, ღრმა მოხუცებულებისა გამო და თავის მიმართულებით არ შეესაბამება დღევანდელ მომენტს. სრულიათ უკავშირდება-რა საერთო, საქართველოს საეკლესიო საქმეებში საკათალიკოზო დროებით მმართველობას, იმერეთის სამღვდელოების აღმასრულებელი კომიტეტი იტოვებს თავისუფლებას ადგილობრივ ეპარქიის შინაურ საქმეების მოწყობა მოწესრიგებაში.

გაიგზავნოს მღვდელ მიხეილ ბუაჩიძე საკათალიკოზო კომიტეტთან ზემო აღნიშნულ დადგენილების სისრულეში მოსაყვანად“ (შიოლაშვილი... 2016: 26).

ც ნ ო ბ ა II: მღვდელმა მიხ[ეილ] ბუაჩიძემ... ყოვლადსამღვდელო გიორგის შესახებ სთქვა, რომ ის არავითარ საქმეში ხელმძღვანელობას ვერ გვიწევს, ქადაგებას ვერ ამზობს, რადგან არც ეხერხება. მისი ხელქვეითები - ნათესავები უზნეოდ იქცევიან და სხვ. თუ ეხლავე არ დაკმაყოფილდა იმერეთის სამღვდელოების დადგენილება, კომიტეტი იძულებულ შეიქნება დაიშალოს (იქვე).

ც ნ ო ბ ა III: ამ საკითხმა გამოიწვია ცხარე კამათი; მომეტებული რიცხვი წევრთა იმ აზრისანი იყვნენ, რომ ეხლა დათხოვნა ეპისკოპოსისა ყოვლად უადგილო იქნება; ეს მოვლენა გამოიწვევს უთანხმოებას, ჩვენ დაწყობილ საქმეს არევ-დარევს და ამით მტერს გავახარებთ. იყო გამოთქმული ის აზრიც, რომ ეპისკოპოსი გიორგი არ შეეფერება ეხლანდელ დროის მოთხოვნილებათა, მაგრამ მისი დათხოვნა მათაც სცნეს უდროვო მოქმედებათ. ს[ერგი] გორგაძემ განაცხადა, რომ კანონიურად, თვინიერ საეკლესიო კრებისა, ჩვენ მღვდელმთავრის დათხოვნა არ შეგვიძლია, ეს ჩვენ უფლებას აღემატება, თუნდაც რომ გიორგი მართლა ღირსიც იყოს დათხოვნისა. დეკანოზმა თალაქვაძემ აღნიშნა, რომ იმერეთის სამღვდელოება უკანონოდ მოიქცა, მას ჩვენ ნებადაურთავად არ უნდა დაენიშნა არავითარი კომიტეტი. ეპისკოპოსმა ანტონმა ასეთი შენიშვნა სამღვდელოებისადმი ეხლა უხერხულად სცნო, რადგან ამ შენიშვნას შეუძლიან გააღიზიანოს იგი და ამით აიძულოს ახალი რამ შეცდომა ჩაიდინოს. ყოვლადსამღვდელო ანტონს დაეთანხმა ვ[ასილ] ბარნოვიც, რომელმაც, სხვათა შორის, შენიშნა, რომ კომიტეტის შემადგენლობა არ შეესაბამება ეკლესიის დემოკრატიზაციის იდეას, ვინაიდან იგი შესდგება მხოლოდ სასულიერო პირთაგან და კანონით კი მათში საერთოც უნდა

ერიონ“ (შიოლაშვილი... 2016: 27).

მდივანმა დ[ავით] დავითაშვილმა განაცხადა: „მართალია, ყველამ ის აზრი გამოსთქვა, რომ ეხლა ყოვლადსამღვდელო გიორგის იმერეთიდან მოშორება უდროვოა და მოუხერხებელი, მაგრამ მე მინდა გულწრფელად აღვიარო, რომ აქ არამც თუ არავითარი უხერხულობა არ იქნება, არამედ სამართლიანობას გამოიჩენდა ჩვენი მმართველობა, ვინაიდან ყველამ კარგად იცის, რომ ეპისკოპოს გიორგის იმერეთის სამღვდელოება ეხლა კი არ იწუნებს, არამედ დიდი ხანია უკმაყოფილო იყო. ჩემის აზრით, თუკი მთავარეპისკოპოსის პლატონის საქციელს, - რომ იგი 12 მარტს შემდეგ არ აპირებს გასვლას, - ვუძახით უკანონობას, რატომ იგივე სახელი არ უნდა ვუწოდოთ ჩვენის მღვდელმთავრის ისეთსავე საქციელს. ამისთვის დავასკვნი, რომ ყოვლადსამღვდელო გიორგი თვითონვე უნდა გადასდგეს“ (შიოლაშვილი... 2016: 27).

გ ა ნ ა ჩ ი ნ ე ს: გამოეცხადოს მღვდელს მიხ[ეილ] ბუაჩიძეს გადასაცემად კომიტეტში, რომ დროებითმა მმართველობამ ეხლა უდროოთ მიიჩნია ყოვლად სამღვდელო გიორგის დათხოვნა და ამიტომ სთხოვს იმერეთის სამღვდელოების კომიტეტს ცოტას ხნით შეაჩეროს თავისი განაჩენი, რათა მმართველობამ შეიძლოს საქმის გამორკვევა და შემდეგ ზომების მიღება. ამასთანავე ეცნობოს იმერეთის კომიტეტს, რომ გამოძიება საქმისა მიენდობა მმართველობის ერთ-ერთ წევრს, რომელიც, სხვათა შორის, მოაწესრიგებს კომიტეტების დაარსების საკითხს. ყოველშემთხვევაში, რაიმე ურიგობის მოხდენის ასაცილებლად, ეხლავე დაბარებულ იქმნას იმერეთიდან ეპისკოპოსი გიორგი და სამღვდელოების დასაშოშმინებლად გაგზავნილ იქმნას ერთი წევრთაგანი (იქვე).

ხელს აწერენ: სრულიად საქართველოს კათალიკოზ-პატრიარქის მოსაყდრე ეპისკოპოსი ლეონიდი; ანტონი, ეპისკოპოსი გორისა; დეკ. კ. ცინცაძე; პ. კიზირია; დეკ. კორნ. კეკელიძე; ვ. ბარნოვი; დ. ნახუცრიშვილი; იპ. ვართაგავა; სოლ. ახვლედიანი; ს. გორგაძე; პ. ბარათაშვილი; ს. მგალობლიშვილი; მღვდელი პოლიევკტოს კარბელაშვილი; მდივანი-წევრი: დ. დავითაშვილი“ (იქვე: 27-28).

1917 წლის 17 მარტის იმერეთის ეპარქიის სამღვდელოების აღმასრულებელი კომიტეტის შუამდგომლობით იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი (ალადაშვილი) 1917 წლის აპრილში გამოიწვიეს იმერეთიდან და იმერეთის ეპარქიის მმართველობა დროებით გადაეცა იმერეთის ეპარქიის სამღვდელოების აღმასრულებელ კომიტეტს.

ზ. ჭიჭინაძე აღნიშნავს: „ყოვლადსამღვდელო გიორგის ცდა ყოველთვის იქითკენ არის მიმართული, რომ იმერეთის სამღვდელოებას ემსახუროს კეთილად და უვნებლად. ფრთხილია ყველაფერში, მაგრამ, ვინაიდან ჩვენს დროში, დაკარგვა რამის კი ადვილია და პოვნა კი ერთობ ძნელი. ამის მაგალითები ჩვენ ბევრი გვაქვს ჩვენს ცხოვრებაში, იტყვის ხოლმე ყოვლადსამღვდელო. მთელი საუკუნის განმავლობავლობაში ქართველი ერი სულ დაკარგვის გზაზე იდგა და შეძენით კი ვერას იძენდაო. შეიძლება ზოგი ერთებისათვის ყოვლად სამღვდელოს ასეთი სიწყინარე და სიფრთხილე არ არის მოსაწონი, ვინ იცის, ესეც შეიძლება,

მაგრამ რა გაეწყობა, ეს გარემოება არ არის დასაწუნი...“ (ჭიჭინაძე 1916: 290).

1917 წლის 12 აპრილს ქუთაისში გამომავალი გაზეთი „ჩვენი ქვეყანა“ წერდა: „იმერეთის ეფისკოპოსი ყოვლადსამღვდელო გიორგი საქართველოს კათალიკოსატის მთავარ კომიტეტის დადგენილებით განთავისუფლებულ იქმნა თანამდებობიდან. გიორგი ეპისკოპოსის მოვალეობას დროებით შეასრულებს არქიმანდრიტი ნაზარი“ (ჩვენი ქვეყანა, №3, 1917: 2).

1917 წლის 11 სექტემბერს გაიმართა საქართველოს ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომა, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ტვილელი მიტროპოლიტი ლეონიდი.

კრებას ესწრებოდნენ:

ეპისკოპოსები კირონი, პიროსი, ანტონი, არქიმანდრიტი ნაზარი, დეკანოზი ნიკიტა თალაქვაძე, მღვდელი პოლიევკტოს კარბელაშვილი, მღვდელი ვასილ კარბელაშვილი, გენერალი ვასილ გაბაშვილი, დავით ნიქარაძე, მიხეილ მაჩაბელი, რაჭდენ დათეშიძე, გრიგოლ ყიფშიძე, იპოლიტე ვართაგავა, ნიკოლოზ ხახუტაშვილი, თედო სახოკია, ივანე ბერიაშვილი, იაკობ ცინცაძე, დავით ნახუცრიშვილი, პეტრე მირიანაშვილი, დავით დავითაშვილი, პართენ გოთუა, ივანე აფხაზი, ნიკოლოზ მელიქიშვილი.

წევრი-მდივანი: დავით დავითაშვილი.

მ ო ს მ ი ნ ე ს: 2. ზეპირი განცხადება ყოვლადუსამღვდელოესის თავმჯდომარისა ტვილელ მიტროპოლიტისა ეპისკოპოს გიორგის უმწეოდ დარჩენის შესახებ.

მიტროპოლიტმა განაცხადა, რომ ეპისკოპოს გიორგის მარიამობისთვიდან ჯამაგირის გამოგზავნა მოუსპეს; მას არავითარი სახსარი საცხოვრებლად არა აქვს რა. ეხლა ავადმყოფობს და უმწეობისა გამო საშინლად გმინავს, თითქმის სტირის. აუტანელია მისი მდგომარეობა და ამისათვის სთხოვს კრებას ყურადღება მიაქციოს მის ყოფას: ან ჯამაგირი ეძლიოს სანამ პენსიას მიიღებს, ან ფული სესხად მიეცეს და ეს სესხი გამოერიცხოს შემდეგ პენსიიდან.

ც ნ ო ბ ა: I. მცირე კამათის შემდეგ კრებამ საჭიროდ დაინახა ამ საგანზე იმერეთის საბჭოსთან მოლაპარაკება.

ც ნ ო ბ ა: II. ეპისკოპოს გიორგის დათხოვნის შემდეგ საკითხი პირველად აღიძრა მარტში. იმერეთის სამღვდელოების აღმასრულებელმა კომიტეტმა გამოგზავნა დროებით მმართველობაში დეპუტაცია თხოვნით, რათა ეპისკოპოსი გიორგისა და ეპარქიის საქმეთა გამგებლობისაგან დათხოვნილ იქმნას, ვინაიდან, იგი მოხუცებულობისა გამო და თავის მიმართულებით არ შეესაბამება დღევანდელ მომენტსაო. პირადად დეპუტატმა მღვდელმა ბუაჩიძემ განაცხადა, რომ ეპისკოპოს გიორგის ხელქვეითები - ნათესავები უზნეოდ იქცევიან და ამასთანავე დასძინა, თუ იმერეთის სამღვდელოების დადგენილება ეხლავე არ დაკმაყოფილდა კომიტეტი იძულებული შეიქმნება დაიშალოს (შიოლაშვილი... 2016: 271-272).

ეს საკითხი მოსმენილ იქმნა 21 მარტის კრებაზე. მმართველობამ ხანგრძლივი კამათის შემდეგ მიიღო რა მხედველობაში, რომ ეხლა ეპისკოპოს გიორგის დათხოვნა უდროო იყო, სხვათა შორის, განაჩინა, სთხოვოს იმერეთის აღმასრულებელ კომიტეტს, ცოტას ხნით შეაჩეროს

თავისი განაჩენი, რათა მმართველობას შეეძლოს საქმის გამოძიება. ამასთანავე სამღვდელთა დასაშოშმინებლად საჭიროდ სცნო ერთ-ერთი წევრის გაგზავნა და ეპისკოპოს გიორგის ტფილისში დაბარება (შიოლაშვილი... 2016: 271-272).

თანახმად ამ გადაწყვეტილებისა, ეპისკოპოსი გიორგი დაბარებულ იქმნა, იგი აღდგომის დროს ტფილისში იყო, მაგრამ მერე ისევ დაბრუნდა ქუთაისში თითქმის მმართველობისათვის სრულებით მოულოდნელად. ამის შემდეგ იმერეთის კომიტეტისაგან ხელახლად გამოგზავნილ იქმნა სამი წევრი ტრ[იფონ] ჯაფარიძე, ი[ერონიმი] არსენიშვილი და მღვდელი ამბროსი ფოფხაძე. ამ დეპუტაციამ მოიტანა ქალაქი, რომელშიაც კომიტეტი აცხადებდა თავის განცვიფრებას იმის შესახებ, რომ ეპისკოპოსი გიორგი ისევ დაბრუნდა იმერეთში. კომიტეტი აცხადებდა, რომ თუ ეპისკოპოსი გიორგი დაუყოვნებლივ არ იქმნა დათხოვნილი, შეიძლება 13 აპრილის კრებაში რაიმე უსიამოვნება მოხდეს და მაშინ იგი თავისუფალი იქნება ყოველგვარ პასუხისმგებლობისაგან (იქვე).

ხანგრძლივი კამათის შემდეგ დროებითმა მმართველობამ 5-6 აპრილის კრებაზე განაჩინა: „ვინაიდან ყოველადუსამღვდელთა გიორგის დარჩენა, როგორც გამოირკვა მოყვანილი ცნობებიდან, იმერეთის ეპარქიაში აწინდელ მომენტს და საეკლესიო საქმეთა მდგომარეობას არ შეესაბამება, წინადადება მიეცეს, თავი დაანებოს ეპარქიას და ტფილისში დაუყოვნებლივ ჩამოსვლის შემდეგ, სრულიად საქართველოს ეკლესიის მმართველობასთან შეთანხმებით, ამოირჩიოს დროებითი საცხოვრებელი ადგილი, ხოლო ეპარქიის მართვა-გამგეობა გადასცეს სრულიად საქართველოს ეკლესიის დროებითის მმართველობის იმერეთის განყოფილებას“. ამის შემდეგ ხელახლად იქმნა გამოწვეული ეპისკოპოსი გიორგი და კიდევ დარჩა ტფილისში. მაისში შემოიტანა თხოვნა, რათა მარიამობისთვის დამღვევამდე მიეცეს თავისუფლება, რის შემდეგაც ის აღარ იმსახურებს. მისი თხოვნა შესრულებულ იქმნა და ეს კიდევაც ეცნობა იმერეთის განყოფილებას“ (შიოლაშვილი... 2016: 273-274).

გ ა ნ ა ჩ ი ნ ე ს: ამ საქმის განხილვა გადაეცეს იმავე კრებას, რომელიც მოწვეულ იქნება ჟურნალის პირველ მუხლში აღნიშნულ საკითხის გადასაწყვეტად.

1917 წლის სექტემბერში საეკლესიო კრებამ იმერეთის ეპისკოპოსი გიორგი გაათავისუფლა ეპარქიის მმართველობისაგან. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი კალისტრატე (ცინცაძე) წერდა: „ავტოკეფალიის აღდგენას ადგილი ჰქონდა 1917 წლის მარტის 12/25. არ გასულა ამის შემდეგ ერთი თვეც, რომ ქუთაისიდან გამოაძევეს ფრთხილი, ცხოვრებაში გამობრძმედილი, წინდახედული და შორსმჭვრეტელი ეპისკოპოსი გიორგი, კაცი, რომელმაც 1905 წლის რევოლუციისადმი თანაგრძნობისათვის არც ერთი თავისი ეპარქიის მღვდელი არ დააჩაგვრინა უწმიდეს სინოდს, მაშინ, როცა მეზობელ ეპარქიებში სულ სხვანაირად დატრიალდა „რევოლუციონერ მღვდელთა“ ბედი“ (მწიგნობრობა ქართული 2010: 399).

1917 წელს, საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, გაუქმდა იმერეთის ეპარქია, რომლის ბოლო მმართველი მღვდელმთავარი

იყო ეპისკოპოსი გიორგი (ალადაშვილი).

გამოყენებული ლიტერატურა და წყაროები

ბუბულაშვილი 2022: ბუბულაშვილი ე. , საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ეგზარქოსობის დროს (1811-1917 წწ.). თბილისი, 2022.

მწიგნობრობა ქართული 2010: მწიგნობრობა ქართული. მრავალტომეული, ტ. 10. თბილისი, 2010.

მჭედლიძე... 2008: მჭედლიძე გ., კეზევაძე მ., ქუთაის-გაენათის ეპარქია (ისტორია და თანამედროვეობა). ქუთაისი, 2008.

პლატონ 1913: პლატონ [ცეციტიშვილი], ყვირილა, 1913.

შიოლაშვილი... 2016: საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის დროებითი მმართველობის სხდომის ჟურნალები (1917 წლის 13 მარტი – 14 სექტემბერი). გამოსაცემად მოამზადეს, წინასიტყვაობა, კომენტარები და ბიოგრაფიული ცნობები დაურთეს ისტორიის დოქტორებმა ნინო შიოლაშვილმა და ირინა არაბიძემ. თბილისი, 2016.

ჭიჭინაძე 1916: ჭიჭინაძე ზ., ნიკოლოზ ბესარიონის ძე ლოღობერიძე და ქართული სტამბა. ტფილისი, 1916.

Гамахария 2016: Джемал Гамахария, Материалы об убийстве Экзарха Грузии Никона (Софийский) и некоторые вопросы церковной истории (1908-1913), 2016.

სსსა: სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს არქივი, აღ. 1, საქმე 119.

ქიმ: ქუთაისის ისტორიული მუზეუმი, 466/2221.

ქცა: ქუთაისის ცენტრალური არქივი, ფონდი 21. ან.1. საქმე 23316, 23476, 24123, 24814, 25433, 25563, 25847.

გაზეთები

ივერია 1909: გაზეთი „ივერია“, №34, 1909.

იმერეთი 1914: გაზეთი „იმერეთი“, №80, 1915.

იმერეთი 1915: გაზეთი „იმერეთი“, №20, 1915.

იმერეთი 1915: გაზეთი „იმერეთი“, №2, 1915.

მწყემსი 1908: გაზეთი „მწყემსი“, №5-6, 1908.

მწყემსი 1908: გაზეთი „მწყემსი“, №13-14, 1908.

შინაური საქმეები 1913: გაზეთი „შინაური საქმეები“, №21-22, 1913.

ჩანგი 1909: გაზეთი „ჩანგი“, №43, 1909.

ჩვენი ქვეყანა 1917: გაზეთი „ჩვენი ქვეყანა“, №3, 1917.